Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігі
«Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті» КеАҚ
«Психология және педагогика» кафедрасы

ҚОРЫТЫНДЫ АТТЕСТАТТАУ БАҒДАРЛАМАСЫ
6В03101-Психология білім бағдарламасы

Атырау, 2023

Қазақстан Республикасының ғылым және жоғары білім министрлігі

«Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті» КеАҚ

Бекітемін
Академиялық мәселелер
жөніндегі проректор
_________ А.Е.Чукуров
«31» 01 202_ ж.

ҚОРЫТЫНДЫ АТТЕСТАТТАУ БАҒДАРЛАМАСЫ

6В03101-Психология білім бағдарламасы студенттері үшін

Бағдарлама білім алушыларды қорытынды аттестаттауды өткізу ережелері негізінде әзірленген (СМЖ №025)

Құрастырушылар:
пс.ғ.к., қауым.профессор Сабирова Ж.Н.
PhD, қауым.профессор м.а. Казиев К.О.
Аға оқытушы, магистр Бисембаева Т.Ж.

Кафедра мәжілісінде ұсынылған
Хаттама № « » 24. 01 2023ж.

Кафедра меңгерушісі _________

Факультеттің оқу-әдістемелік кеңесімен мақұлданған _________
«23» 01 202 ж. Хаттама № 3

ОӘК төрағасы Абилова О.А.

КЕЛІСІЛДІ
Факультет деканы _________ «24.01» 2023 ж.
ББАСАжДКК басшысы _________ «30.01» 2023 ж.

Университеттің оқу-әдістемелік кеңесімен мақұлданған
«30» 01 2023ж. Хаттама№ 3

63.Түрлі салалардағы психологиялық қызмет (құқық қорғау мекемелері, пенитенциарлы мекемелер, денсаулық сақтау мекемелері) ерекшеліктерін талдаңыз
64.Аффект және стресс, олардың көрініс беру себептерін атаңыз
65.Әртүрлі ғылыми бағыттарда психодиагностикалық тәсілдердің қолданылуы (контент-анализ, преоективті әдістер, патопсихологиялық әдістер)
66.Психологиялық диагностика жүргізуші, психологтың этикалық нормаларын түсіндіріңіз
67.Психодрама әдісінің жүргізілу техникасы мен пайдалану жолдарын атаңыз
68.И.П.Павловтың жүйке жүйесінің типологиялық қасиеттері туралы ұғымын талдаңыз
69.Тұлғаны зерттеудегі эксперимент әдісін жүргізу жолдарын талдаңыз
70.Э.Кречмер бойынша дене құрылысының типтерін сипаттаңыз

Практикалық психология пәні бойынша

71. Практикалық психология пәніне сипаттама және оның мақсат-міндеттері
72.Арттерапия әдісінің тәжірибеде пайдалану жолдарының мазмұнына сипаттама беру
73.Психологтың кәсіби шеберлігі мен этикасын түсіндіріңіз
74.Психологиялық коррекция мен психотерапия арасындағы байланысты анықтаңыз
75.Конфликт және оның алдын алуда психологтың жұмысына сипаттама беріңіз
76.Психологиялық кеңес беру негіздері пәні, мақсат-міндеттеріне сипаттама беріңіз
77.Психотерапияның маңызы және оны қолданудың мүмкіндіктерін талдаңыз
78.Жасөспірімдік кезеңдегі психологиялық көмектің мазмұнын ашыңыз
79.Психолог қызметінің принциптері мен ережелерін түсіндіріңіз
80.Психологтың іс-әрекетіндегі ғылыми психологиялық зерттеуге қойылатын талаптарды сипаттаңыз
81.Психологқа қойылатын жеке тұлғалық және кәсіби талаптарды түсіндіріп айтыңыз
82.Заң психологиясы және құқық қорғау органдарындағы психологиялық қызметке сипаттама беріңіз
83. Басқарушының басқару стильдерін тиімді қолдануда психолог қызметінің маңызын түсіндіріңіз
84.Экстремальды және дағдарыс кезіндегі психолог қызметінің маңызын түсіндіріңіз
85.Отбасылық кеңес беруде психолог қызметінің маңызын түсіндіріңіз
86. Әлеуметтік психологиялық тренингтер және оларды өткізудің ерекшеліктерін сипаттау
87.Басқарушының кәсіби психологиялық функцияларын қолдану тәсілдері
88.Тренинг және аутогенді жаттығу ұғымының байланысын анықтаңыз
89.Клиентке бағытталған терапия мен денеге бағытталған терапияның байланысын анықтаңыз
90.Психологиялық алдын-алу жұмысының мазмұнын түсіндіріңіз.

3.3 Кешенді емтиханда пайдалануға рұқсат етілген әдебиеттер тізімі

1. Қ.Жарықбаев, Психология негіздері, Алматы 2016ж.
2. С.М.Жақыпов, Жалпы психологияға кіріспе, Алматы:Қазақ университеті: 2017
3. Штейнмец А.Э. Общая психология [Текст]: учеб.пособие для студ.учережлений /
4. А.Э. Штейнмец - Москва: Академия, 2014.-288 с.
5. ЖарықбаевҚ., Сангылбаев О. Психология энциклопедиялық сөздік [Мәтін] / Қ.Б. Жарықбаев, Сангылбаев О.- Алматы, 2011 - 680б.
6. Джакупов С.М. Общая психология: введение. Учебное пособие. Алматы: «Қазақ университеті», 2014-162б
7. Нуркова В.В, Березанская Н.Б. Общая психология: Учебник – Люберцы: Юрайт, 2016-524 б.
8. Макарова И.В. Общая психология: Учебное пособие для СПО-Люберцы: Юрайт, 2016-182б
9. Бердibaева С.К. Тұлға психологиясы. Учебное пособие. – Алматы: «Қазақ университеті », 2016- 153 б
10. Аронсон Э. Көпке ұмытылған жалғыз. Әлеуметтік психология кіріспе Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2018-408б
11. Кови. Стивен Р. Жасампаз жандардың 7 дағдысы: Тұлғаны дамытудың тегеурінді тетіктері Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2018-352б
12. Нортхаус П. Көшбасшылық: теория және практика Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2020-560б
13. Шульц Д.П., Шульц С.Э. Қазіргі психология тарихы Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2018-448б

3.4 Кешенді емтиханға дайындық бойынша білім алушыларға ұсыныстар

Кешенді емтихан жалпы психология, эксперименталды психология және психодиагностика, практикалық психология пәні бойынша арнайы құрастырылған сұрақтар бойынша білім алушының білім тереңдігін анықтау мақсатында жүргізіледі. Емтихан барысында білім алушыға билетінің сұрақтарына дайындалу үшін уақыты 30 минут беріледі.

Кешенді емтихан алдында арнайы шолу дәрістер кестесі жасақталып жүргізіледі.

Кешенді емтиханға кешігіп немесе белгілі бір себептермен қатынаса алмаған бітіруші түлек қайта тапсыру үшін мемлекеттік аттестаттау комессиясының төрағасына арнайы өтініш жазады, комессия шешім шығарады.

3.5 Мемлекеттік емтихан тапсыру нәтижелерін бағалау критерийлері

Емтихан билетінің сұрақтарына жауапты бағалау кезінде оны бағалаудың келесі критерийлері пайдаланылады: Сұрақ бойынша нақты материалды білу:

- Сұрақтарда көрсетілген ғылыми ұғымдар мен процестердің мәнін дәлелдей және түсіндіре білу
- Статистикалық мәліметтерді, әдеби дереккөздерді, ғылыми әдістерді пайдалана білу,
- Жауап берілген сұрақ бойынша нақты қорытынды жасай білу

Кешенді емтихан кезінде бітірушінің жауабын бағалау кезінде комиссия респонденттің белгілі бір экономикалық категорияларды қалай түсінетінін және олармен қалай әрекет етуді білетінін бағалайды, нақты экономикалық проблемаларды талдайды, оның ойлауды, дәлелдеуді, белгілі бір позицияны қорғауды, анықтамаларды түсіндіруді біледі. Осылайша, есте сақтау мен түсінудің ақылға қонымды үйлесімі, оқу ақпаратын және ой жұмысын қарапайым жаңғырту қажет.

Мемлекеттік емтиханды тапсыру кезінде сақталуы тиіс келесі бағалау критерийлерін бөлуге болады:

- сұрақтарға жауаптардың мәнділігі (идеяларды, тұжырымдамаларды, фактілерді және т.б. дұрыс, анық және жеткілікті терең баяндау);
- жауаптың толықтығы және сонымен бірге негізделген қысқалығы;
- оқу ақпаратының жаңалығы, ғылыми және нормативтік дереккөздерді пайдалану және түсіну дәрежесі;
- теорияны практикамен байланыстыра білу, алған білімдерін ерекше жағдайларда шығармашылықпен қолдана білу;
- баяндау логикасы мен аргументі;
- сауатты пікір айту, мысалдар келтіру, аналогиялар келтіру;
- сөйлеу мәдениеті.

Білім алушылардың білімі, біліктілігі мен дағдылары келесі жүйе бойынша бағаланады:

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Сандық балама	Балдары (%-дық мазмұны)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

Баға	Бағдарламаның даму деңгейінің сипаттамасы
Өте жақсы	Білім алушы жалпы мәдени, жалпы кәсіптік және құзыреттіліктердің жоғары деңгейде қалыптасуын көрсетеді, проблеманы, ғылыми зерттеудің міндеттері мен әдістерін, практикалық өндірістік тапсырмалардың түсінетінін ашады, кәсіби терминологиямен еркін әрекет етеді, оны белгілеу және негіздеу кезінде қолданады, жұмыстың мақсаты, оның өзектілігі, жаңа идея тудыру қабілеті бар, жүйелі және аналитикалық ойлау дағдыларын меңгереді, өз бетімен жұмыс істеу қабілетін, өз білімін, дағдысын және иелігін басқарудағы мәселелерді шешуге қолдана білуін көрсетеді. *Критерийлер*: - сұраққа толық, жан-жақты жауап берілді; - жауапта нақты құрылым қадағаланады, логикалық реттілікпен салынған; - білім алушы барлық қосымша сұрақтарға нақты, дәлелді жауаптар берді
Жақсы	Білім алушы жалпы мәдени, жалпы кәсіптік және құзыреттердің қалыптасуын орташа деңгейде көрсетеді: негізгі білім, дағдылар игерілген, бірақ ғылыми жұмыстың мақсатын қою және негіздеуде (практикалық өндірістік тапсырма) болмашы қателер, дәлсіздіктер, қиындықтар, орындалған кәсіби тапсырмалардың нәтижелерін негіздей отырып, оның өзектілігі. *Критерийлер*: - ұсынылған мәселе бойынша толық, егжей-тегжейлі жауап берілді; - жауап анық құрылымдалған, логикалық реттілікпен салынған; - ұғымдарды, тұлғаларды, терминдерді, мерзімдерді анықтауда қателіктер жіберілді; - қосымша сұрақтарға толық емес немесе жеткіліксіз дәлелденген жауаптар берілді
Қанағаттанарлық	Білім алушы базалық деңгейде жалпы мәдени, жалпы кәсіптік және құзыреттіліктердің қалыптасуын көрсетеді: бақылау іс-әрекеті кезінде елеулі қателіктер жіберіледі, белгілі

18. Психофизиология пәні, мақсат-міндеттеріне сипаттама беріңіз
19 Ойлау және оның формалары, түрлерін түсіндіріңіз
20 Жоғарғы сезімнің түрлерін талдаңыз
21 Темперамент және оның типтерін түсіндіріңіз
22 Қарым-қатынас және сөйлеу мазмұнын түсіндіріңіз
23 Зейіннің физиологиялық негіздерін түсіндіріңіз
24 Қабілет және оның түрлерін сипаттаңыз
25 Психология ғылымының классификациясын сипаттаңыз
26 Зоопсихология және салыстырмалы психология пәні, мақсат-міндеттерін сипаттау
27. Вербальды және вербальды емес қарым-қатынас түрлерін талдаңыз
28 Бақылау әдісі және оған қойылатын психологиялық талаптарды түсіндіріңіз
29. Іс-әрекет түрлері және құрылымы
30 Тест әдісі, оның тұлғаның ақыл-ойын анықтаудағы маңызын сипаттаңыз
31. Эксперимент әдісінің жүргізілу жолдарын талдаңыз
32 Тұлға және оның құрылымын түсіндіріңіз
33 Мінез бітістері, оны тәрбиелеудің жолдарын талдаңыз
34 Дифференциалды психология пәні, мақсат-міндеттеріне сипаттама беріңіз
35 Ұжым және топтың ерекшеліктерін сипаттаңыз
36 Қабілет және нышан ерекшеліктерін түсіндіріңіз
37 Социометрия әдісін қолданудың маңызын түсіндіріңіз
38. Л.С.Выготскийдің «Дамудың таяудағы зонасы» теориясының мәні
39 Әлеуметтік психология пәні, оның өзге ғылымдармен байланысы
40 Менеджмент психологиясы пәні, мақсат-міндеттеріне сипаттама беріңіз
41 Психолог М.Мұқановтың психология ғылымына қосқан үлесін талдаңыз
42. Психолог Т.Тәжібаевтың психологиялық көзқарасын талдау
43 Ресейдегі психологиялық ой-пікірлердің дамуына үлес қосқан орыс психологтары
44 Елбасы Н.Ә.Назарбаев(100 оқулық) басшылығымен ұсынылған еңбектердің мақсатын дәлелдеңіз
45 Эллиот Аронсон Көпке ұмтылған жалғыз Әлеуметтік психологияға кіріспе оқулығының мазмұнын сипаттаңыз
46 Психолог Қ.Б.Жарықбаевтың психология ғылымына қосқан үлесін талдаңыз
47. Стивен Р. Кови «Жасампаз жандардың дағдысы» атты оқулықтың мәнін түсіндіріңіз
48. Ж.Аймауытовтың «Психология» атты еңбегінің психология ғылымының дамуында алатын орнын негіздеңіз
49. М.Жұмабаевтың «Педагогика» атты еңбегінің психология ғылымын дамытудағы маңызын негіздеңіз
50.Қазақстанда психология ғылымының дамуына үлес қосқан ғалымдар еңбектерін талдаңыз

Эксперементальды психология және психодиагностика пәні бойынша

51.Проективті әдістемелердің негізгі жүргізу техникасын түсіндіріңіз
52.Жеке адамның жалпы және арнайы қабілеттерін зерттеу әдістерін талдау
53. Аддиктивті мінез-құлық және оның түрлеріне сипаттама
54.Стресс және оның алдын алу жолдарын түсіндіріңіз
55. Психодиагностиканың психолог жұмысындағы рөлі
56.Даму психологиясының зерттеу әдістерін талдаңыз
57 Психодиагностикалық зерттеулерге қойылатын талаптарды атаңыз
58.Эксперименталды психология пәнінен сипаттама және оның мақсат-міндеттері
59. Кәмелетке толмағандар мен жасөспірімдердің қылмыстық және деликвентті әрекеттерін талдаңыз
60.Экстремальды және дағдарыс кезіндегі психолог көмегінің маңызын сипаттаңыз
61 Проективті әдістермен жұмыс жасау белгілеріне сипаттама
62.И.П.Павлов пен А.А.Ухтомскийдің зейін туралы зерттеулерін түсіндіріңіз

- психологиялық ғылымдарға тән заманауи ғылыми жетістіктерді сыни тұрғыдан талдай және бағалай білу, ғылыми-зерттеу және практикалық мәселелерді шешу кезінде жаңа идеяларды тудыру;

- тәжірибеге бағытталған міндеттерді шешуге байланысты кешенді зерттеулерді жобалау және жүзеге асыру қабілеті, соның ішінде пәнаралық, біртұтас жүйелі ғылыми көзқарасқа негізделген тарих және ғылым философиясы саласындағы білімді пайдалану;

– ғылыми-зерттеу қызметін заманауи әдістерді қолдана отырып өз бетінше жүзеге асыру қабілеті;

- психологиялық талдау жүргізу, мақсаттарды анықтау, психологиялық қызметті жоспарлау және ұйымдастыру қабілеттерін ұтымды пайдалану

3. Қорытынды аттестаттау көлемі, құрылымы және мазмұны

Білім бағдарламасы бойынша қорытынды аттестаттау кешенді емтиханды тапсыру түрінде өткізіледі. Қорытынды аттестаттау кемінде 12 академиялық кредитті құрайды. ҚА ұзақтығы – 6 апта.

Білім беру бағдарламасы бойынша қорытынды аттестаттау кешенді емтиханды тапсыруға дайындық пен тапсыруды қамтиды.

3.1 Кешенді емтихан

Кешенді емтиханның мақсаты – түлектің кәсіби дайындық деңгейін және оның кәсіби қызметі саласындағы практикалық мәселелерді шешуге қабілеттілігін анықтау.

Кешенді емтихан ауызша өткізіледі. Кешенді емтихан алдында білім алушыларға қорытынды аттестаттауға шығарылатын мәселелер бойынша кеңес беру жүргізіледі.

Кешенді емтихан бір кезең бойынша аттестаттау комиссиясының ашық отырысында билеттер бойынша емтихан тапсыру арқылы өткізіледі. Билеттер бойынша емтихан өткізу кезінде емтихан тапсырушыға жауап беруге дайындалу үшін 1 сағат беріледі. Емтихан билетінің сұрақтарына білім алушы көпшілік алдында жауап береді. АК мүшелері қарастырылып отырған тақырыптар бойынша білім алушының білім тереңдігін анықтау мақсатында қосымша сұрақтар қоюға құқылы. Емтихан билетінің сұрақтарына ауызша жауап беру ұзақтығы 30 минуттан аспауы тиіс. Емтиханға жауап беруге дайындық барысында осы ҚА бағдарламасын және осы бағдарламаның 3.3-тармағында көрсетілген әдебиеттерді пайдалануға рұқсат етіледі.

3.2 Кешенді емтиханға шығарылатын сұрақтары бар пәндер тізбесі

Жалпы психология пәні бойынша

1 Жалпы психология пәніне сипаттама және оның мақсат-міндеттері
2 Қиял және оның түрлері, қиял образдарын жасау тәсілдерін түсіндіріңіз
3 Психология ғылымының принциптерін атап, түсініктеме беріңіз
4 Қабылдау, қабылдаудың түрлерін түсіндіріңіз
5 Ғылыми психологиялық мектептерге сипаттама беріңіз
6 Сөйлеу және оның физиологиялық негіздерін түсіндіріңіз
7 Психология ғылымының зерттеу әдістерін түсіндіріңіз
8 Психиканың даму сатыларын түсіндіріңіз
9 Психология ғылымының салаларын талдаңыз
10 Сезім мен эмоция арасындағы полярлық айырмашылықтарға түсінік беріңіз
11 Түйсік және оның түрлеріне сипаттама беріңіз
12 Эмоциялық күйлердің мазмұнын ашыңыз
13 Адам, тұлға, индивид ұғымдарын талдаңыз
14 Қазіргі заманға психология тарихы және этнопсихология пәні, мақсат-міндеттеріне сипаттама беріңіз
15 Ес процесі, оның түрлерінің мазмұны ашыңыз
16 Темпераменттің физиологиялық негіздерінің мазмұнын ашыңыз
17 Зейін және оның түрлерін түсіндіріңіз

	бір білімнің, дағдының және дағдының болмауы көрінеді, студент білім мен дағдыларды қолдануда айтарлықтай қиындықтарды бастан кешіреді, оларды жаңа жағдайларға көшіру кезінде, ғылыми жұмыстың (практикалық өндірістік тапсырманың) мақсаттарын негіздеу, оның өзектілігі, орындалған кәсіби тапсырмалардың нәтижелерін негіздеу кезіндегі дағдылар. *Критерийлер:* - ұсынылған мәселе бойынша толық емес жауап берілді; - баяндау логикасы мен реттілігінде кейбір бұзушылықтар бар; - теориялық материалды баяндау және терминдерді, тұлғаларды қолдануда қателіктер жіберілді; - қосымша сұрақтарға нақты емес жауап берілді немесе мәселенің мәнін ашпайды
Қанағаттанарлықсыз	Білім алушы жалпы мәдени, жалпы кәсіптік және кәсіптік құзыреттіліктердің базалық деңгейден төмен деңгейде қалыптасуын көрсетеді, білім, білік, дағдының жеткіліксіздігі көрінеді. *Критерийлер:* - сұраққа толық емес жауап берілді; - көрсету логикасы мен реттілігінде елеулі бұзушылықтар бар, мән мағынасын мүлдем түсінбейді; - теориялық материалды баяндау кезінде елеулі қателер жіберілді (фактілерге, тұжырымдамаларға, тұлғаларға қатысты); - білім алушы қосымша сұрақтарға дұрыс емес жауап береді.

4. Мүгедектер мен денсаулық мүмкіндігі шектеулі адамдар үшін қорытынды аттестаттауды өткізу ерекшеліктері

Мүмкіндігі шектеулі білім алушылардың ҚА-ны ұйымдастыру олардың психофизикалық даму ерекшеліктерін, жеке мүмкіндіктері мен денсаулық жағдайын ескере отырып жүзеге асырылады және:
- денсаулық мүмкіндіктері шектеулі емес білім алушылармен бірлесіп;
- білім алушыға оның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, қажетті техникалық көмек көрсететін ассистенттің қатысуымен (жұмыс орнына отыру, қозғалуы,тапсырманы оқу және ресімдеу, АК мүшелерімен қарым-қатынас жасау);
- білім алушыға оның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, қажетті техникалық құралдарды пайдалана отырып;
- аудиторияда, әжетханада және басқа да орынжайларда білім алушының кедергісіз қолжетімділік мүмкіндігін қамтамасыз ете отырып, сондай-ақ оның көрсетілген орынжайларда болуы (пандустардың, тұтқалардың, кеңейтілген ойықты есіктерінің, жеделсатыларының болуы/аудиторияның бірінші қабатта орналасуы, арнайы креслолар мен басқа да құрылғылардың болуы).

Денсаулық мүмкіндігі шектеулі білім алушының жазбаша өтініші бойынша ҚА-ны тапсыру ұзақтығы оны тапсырудың белгіленген ұзақтығына қатысты ұзартылуы мүмкін.

ДМШ білім алушылардың жеке ерекшеліктеріне байланысты Университет қорытынды аттестаттауды өткізу кезінде келесі талаптардың орындалуын қамтамасыз етеді:
1) зағиптар үшін:
-ҚА тапсыруға арналған тапсырмалар мен өзге де материалдар бедерлі-нүктелі Брайль шрифтімен немесе зағиптарға арналған мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз етуі бар компьютердің көмегімен қолжетімді электрондық құжат түрінде ресімделеді не ассистент оқиды;
- жазбаша тапсырмаларды білім алушылар қағазда Брайль бедерлі-нүктелі қаріппен немесе

зағиптарға арналған арнайы бағдарламалық қамтамасыз ету бар компьютерде орындайды немесе ассистентке нұсқау береді,

- қажет болған жағдайда білім алушыға Брайльдің бедерлі-нүктелі грифтімен жазуға арналған жазбаша керек-жарақтар жиынтығы және қағаз, зағиптарға арналған мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз етуі бар компьютер беріледі.

2) нашар көретіндер үшін:

- ҚА тапсыруға арналған тапсырмалар мен өзге де материалдар үлкейтілген қаріппен ресімделеді;

- кем дегенде 300 люкс жеке біркелкі жарықтандыру қамтамасыз етіледі;

- қажет болған жағдайда білім алушыға үлкейту құрылғысы беріледі, білім алушыда бар үлкейту құрылғыларын пайдалануға жол беріледі.

3) естімейтіндер және нашар еститіндер үшін, сөйлеу қабілеті нашар:

- ұжымдық пайдаланудағы дыбысты күшейтетін аппаратураның болуы қамтамасыз етіледі, қажет болған жағдайда білім алушыға жеке пайдаланудағы дыбысты күшейтетін аппаратура беріледі,

- білім алушының қалауы бойынша ҚА жазбаша формада өткізіледі.

4) тірек-қимыл аппараты бұзылған адамдар үшін (жоғарғы аяқ-қолдардың қозғалыс функциялары ауыр бұзылған немесе жоғарғы аяқ-қолдардың болмауы):

- жазбаша тапсырмаларды білім алушылар мамандандырылған бағдарламалық жасақтамасы бар компьютерде орындайды немесе ассистентке айтады.

Денсаулық мүмкіндігі шектеулі білім алушы ҚА өткізу басталғанға дейін 2 айдан кешіктірмей өзінің жеке ерекшеліктерін көрсете отырып, ҚА өткізу кезінде оған арнайы жағдайлар жасау қажеттілігі туралы университеттің Басқарма төрағасы-ректорының атына жазбаша өтініш береді. Өтінішке білім алушының жеке ерекшеліктерінің бар екенін растайтын құжаттар қоса беріледі. Өтініште білім алушы ҚА-ға ассистенттің болу қажеттілігін/қажеттілігі жоқтығын; ҚА тапсыру ұзақтығын ұлғайту қажеттілігін/қажеттілігі жоқтығын көрсетеді.

1. Қорытынды аттестаттаудың мақсаты мен міндеттері

Қорытынды аттестаттаудың мақсаты – болашақ психологтердің кәсіби қызметке теориялық және практикалық тұрғыдан дайындық және құзыреттілік деңгейін анықтау.

Қорытынды аттестаттаудың міндеттері:

- Студенттердің теориялық оқу материалын меңгеруін, практикалық біліктілік білімін тексеру,

- кешенді емтихан нәтижелерін талдау қорытындылары бойынша білім беру үдерісін ұйымдастыруды жетілдіру;

- Кешенді емтихан негізінде студенттердің білім сапасына мониторинг ұйымдастыру;

2. Қорытынды аттестаттауға енгізілетін құзыреттіліктер

ҚА барысында білім алушылар келесі құзыреттіліктерінің қалыптасқанын көрсетуі тиіс:

- психологиядағы ең озық тәжірибелердің элементтерін қоса алғанда, зерттелетін салада кәсіби құзыреттіліктерге ие болу, клиенттермен тұлғалық-бағдарланған өзара іс-қимылдың әдістерін, технологиялары мен әдістерін, кәсіби диалог дағдыларын, клиенттермен өзара іс-қимылда дамыған коммуникативтік дағдыларды пайдалана білу;

- Әлеуметтік, этикалық және ғылыми пайымдауларды ескере отырып, пайымдауларды қалыптастыру үшін ақпаратты жинау мен түсіндіруді жүзеге асыру, психодиагностикалық, психокоррекциялық және психоконсультациялық, психопрофилактикалық бағыттарда белсенді кәсіби ұстанымын көрсете отырып, жеке өзін-өзі дамытудың маңыздылығын түсіну,

- клиенттің мақсаттары мен құндылықтары жүйесі негізінде жеке тұлғаны дамытудың жеке траекториясын жоспарлау және жобалау, сондай-ақ инновациялық ойлау мен эмоционалды интеллектті дамыта отырып, кәсіби қызметте жеке әлеуетті іске асыру қабілеттерін ұтымды пайдалану.

2.1. Әмбебап (базалық) құзыреттіліктер (ӘҚ)

Әмбебап (базалық құзыреттілік) – маманның әмбебап, зияткерлік, коммуникативтік, эмоционалды және ерікқуштік қасиеттерге (білім, дағдылар, қасиеттер мен қабілеттер) негізделген кәсіби міндеттер жиынтығын шешу қабілеті.

- абстрактілі ойлауға, талдауға, синтездеуге қабілетті,

- стандартты емес жағдайларда әрекет етуге, қабылданған шешімдер үшін әлеуметтік және этикалық жауапкершілікті көтеруге дайын;

- өзін-өзі дамытуға, өзін-өзі жүзеге асыруға, шығармашылық әлеуетті пайдалануға дайын ;

2.2. Жалпыкәсіптік құзыреттер (ЖКҚ)

Жалпы кәсіби құзыреттілік-маманның кәсіби қызметті тиімді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін ықпалдастырылған білім, дағдылар мен тәжірибе, сондай-ақ жеке қасиеттер негізінде кәсіби міндеттер жиынтығын шешу қабілеті.

- өзін-өзі дамыту және мансаптық өсу үшін өмір бойы жеке білім беру траекториясын құру, дене шынықтыру әдістері мен құралдары арқылы толыққанды әлеуметтік және кәсіби қызметті қамтамасыз ету үшін салауатты өмір салтына бағдарлау,

- оқытуға жауапкершілікпен қарауды дамыту, өзін-өзі дамытуға және өзін-өзі тәрбиелеуге дайын және қабілетті болу, әлеуметтік маңызы бар жұмысқа қатысу тәжірибесін дамыту,

- өз іс-әрекеттерін жоспарланған нәтижелермен байланыстыру, нәтижеге қол жеткізу үдерісінде өз қызметін бақылауды жүзеге асыру, ұсынылған шарттар мен талаптар аясында іс-қимыл тәсілдерін айқындау, өзгеретін жағдайға сәйкес өз іс-әрекеттерін түзету.

2.3. Кәсіптік құзыреттер (КҚ)

Кәсіби құзыреттілік – маманның нақты білім, білік, дағды негізінде таңдалған қызмет саласындағы кәсіби міндеттер жиынтығын шешу қабілеті.